

ΤΙΤΛΟΣ «Μετέωρα»
ΦΟΡΕΑΣ 19η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Τέρμα προφ.Ηλία,42100 Τρίκαλα Τηλ: +30 24310 76647 Fax: +30 24310 76648 e-mail: 19eba@culture.gr

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Μετέωρα

Στο Βορειοδυτικότερο άκρο των Χασίων ανάμεσα στους ορεινούς όγκους της Πίνδου και της Θεσσαλικής γης υψώνεται το Μετεωρίτικο συγκρότημα, που το επιβλητικό ύψος, πάνω από την Καλαμπάκα και το Καστράκι, διακόπτει την μονοτονία του απέραντου κάμπου και προκαλεί δέος και έκσταση. Σύμφωνα με τη θεωρία του Γερμανού γεωλόγου Αλ. Φίλιπσον, ο οποίος επισκέφθηκε την Ελλάδα γύρω στα τέλη του περασμένου αιώνα, οι σημερινοί βράχοι των Μετεώρων στην αρχή αποτελούσαν τμήματα της κοίτης ενός μεγάλου ποταμού που διέσχιζε την περιοχή της Καλαμπάκας. Οι μεταγενέστερες γεωλογικές μεταβολές παρέσυραν όσα μέρη της κοίτης ήταν λιγότερο συμπαγή, αφήνοντας όρθια όσα εν τω μεταξύ είχαν γίνει στερεότερα, δηλ. τους σημερινούς βράχους. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, οι βράχοι των Μετεώρων δημιουργήθηκαν από μια μεγάλη μάζα με ποταμίσιες πέτρες, άμμο και λάσπη που ενώθηκαν για να σχηματίσουν ένα ενιαίο κώνο. Όταν αργότερα, τα νερά του ποταμού αποτραβήχτηκαν στο Αιγαίο Πέλαγος, μέσω του στενού των Τεμπών, αυτός ο ενιαίος όγκος χωρίστηκε, εξαιτίας της διαβρωτικής δράσης του νερού, των δυνατών ανέμων, των ραγδαίων βροχών και των σεισμικών δονήσεων, σχηματίζοντας λόφους και βράχους σε διάφορα σχήματα και μεγέθη. Η άποψη του Φίλιπσον μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη, επειδή εξηγεί τον βοτσαλωτό χαρακτήρα των βράχων και των λόφων και επειδή οι εξηγήσεις δεν βρίσκονται σε αντίθεση με την παράδοση. Εντύπωση μας προκαλεί το γεγονός, ότι μέχρι και τον 14ο αι., συγγραφείς και περιηγητές δεν αναφέρουν καθόλου το μοναδικό αυτό φαινόμενο: προτιμούν να μην ασχοληθούν με ένα ανεξήγητο γι' αυτούς φυσικό φαινόμενο ή έχουν συναντήσει και άλλους τέτοιους σχηματισμούς και γι' αυτούς είναι ένας από αυτούς;

Γύρω στα τέλη του ΙΑ΄ ή στις αρχές του ΙΒ΄ αιώνα ανεβαίνουν οι πρώτοι ερημίτες και συγκροτείται υποτυπώδης μικρή ασκητική πολιτεία, η Σκήτη της Δούπιανης ή των Σταγών, με κέντρο λατρείας, το ναό της Θεοτόκου (Δούπιανη), που αποτελούσε το «Κυριακό» της σκήτης των Σταγών, ο επικεφαλής της οποίας έφερε, τον τίτλο του «πρώτου» και καθηγουμένου της σκήτης.

Στην ακμή τους τα Μετέωρα μετρούσαν εικοσιτέσσερις μονές από τις οποίες σήμερα λειτουργούν μόνο έξι. Πρωτοκτίστηκαν γύρω στο ΙΔ΄ αιώνα, αλλά πολλά απ' αυτά ανακαινίστηκαν ή ανεγέρθηκαν από τα θεμέλιά τους κατά το ΙΣΤ΄ αιώνα, που αποτελεί περίοδο ιδιαίτερης ακμής και άνθισης του μετεωρίτικου μοναχισμού.